<http://revped.ise.ro>

Print ISSN 0034-8678; Online ISSN: 2559 - 639X

STUDY ON TEACHING WITHIN THE CURRENT PANDEMIC CONTEXT

Studiu privind activitatea didactică în contextul pandemic actual

Monica MORARU, Anda MIRON

Journal of Pedagogy, 2021 (1), 125 - 135

<https://doi.org/10.26755/RevPed/2021.1/125>

The online version of this article can be found at: <http://revped.ise.ro/en/2021/>

This work is licensed under the Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International License.
To view a copy of this license, visit <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/> or send a letter to Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

Published by:

**CENTRUL NAȚIONAL DE POLITICI ȘI EVALUARE ÎN EDUCAȚIE
UNITATEA DE CERCETARE ÎN EDUCAȚIE**

<http://www.ise.ro/>

<https://rocnee.eu/>

Further information about *Revista de Pedagogie* – *Journal of Pedagogy* can be found at:

Editorial Policy: <http://revped.ise.ro/editorial-policy/>

Author Guidelines: <http://revped.ise.ro/en/author-guidelines/>

STUDIUL PRIVIND ACTIVITATEA DIDACTICĂ ÎN CONTEXTUL PANDEMIEI ACTUALE

Monica Moraru*

Universitatea „Ovidius” din Constanța,
Constanța, România
andrada_mira@yahoo.com

Anda Miron**

Școala Gimnazială nr. 1 Valul lui Traian,
Constanța, România
anda79geo@yahoo.com

Rezumat

În contextul pandemiei Covid-19, procesul de învățământ a suferit transformări semnificative. Profesorii, elevii, lecțiile, materialele adiționale, temele, îndrumarea colară și discuțiile și-au găsit noi modalități de exprimare, în timp ce aplicații circumscrise deseori comunicării au devenit instrumente de lucru. Specialiștii din domeniul educației au fost încurajați să identifice scenariile cele mai potrivite pentru specificul colii în contextul local, astfel încât formarea și dezvoltarea competențelor elevilor să fie continue atât în acord cu programele colare specifice, cât și cu noile modalități de organizare a procesului de predare-învățare-evaluare. Dezbaterile despre digitalizarea educației sunt accentuate de problemele majore cu care se confruntă structural sistemul educațional din România. În multe unități colare din mediul rural, mai ales, digitalizarea rămâne un deziderat greu de atins. Așa cum a recunoscut recent Ministerul Educației, peste 250.000 de elevi nu au astăzi acces la infrastructura necesară pentru educație în timpul pandemiei. În acest moment, ferm surse proactive de echilibrare a situației, educația în timpul pandemiei *discriminează*, în loc să fie o

* Conf. Univ. Dr., Universitatea „Ovidius” din Constanța, Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației, Constanța, România.

** Profesor învățământ primar, Școala Gimnazială nr. 1, Valul lui Traian, Constanța, România.

solu ie integratoare. Studiul de fa prezint un model de desf urare a înv mântului online într-o coal din mediul rural: coala Gimnazial nr. 1 din Valu lui Traian, jude ul Constan a. Prin acesta, dorim s ar t m beneficiile înv mântului online, dar i limitele acestuia, determinate, mai ales, de absen a colabor rii i a comunic rii directe dintre profesori, elevi i p rin i într-un spa iu adecvat procesului educa ional: coala i clasa de elevi.

Cuvinte-cheie: activitate didactic , digitalizare, înv mânt online, pandemie.

Abstract

In the context of the Covid-19 pandemic, the educational process has undergone significant transformations. Teachers, students, lessons, additional materials, homework, school guidance and discussions displayed new ways of expression, while applications commonly used for communication became working tools. Specialists in the field of education were encouraged to identify the most appropriate scenarios for the specifics of the school and the local context, so that the training and development of students' competences be continuous, both in accordance with specific school curricula and new ways of organizing the teaching process. The debates about the digitization of education are accentuated by the major structural problems that the Romanian educational system is facing. In many rural schools, especially, the digitization remains a difficult goal to achieve. As the Ministry of Education has recently acknowledged, more than 250,000 students today do not have access to the infrastructure needed for education during the pandemic. Without proactive measures to balance the situation, education during the pandemic is currently discriminating, instead of being an integrative solution. The present study offers a model for conducting online education in a rural school: Secondary School no. 1 in Valu lui Traian, Constanța County. Through this, we want to show the benefits of online education, but also its limits determined, especially, by the absence of collaboration and direct communication between teachers, students and parents in a space suitable for the educational process: namely the school and the class of students.

Keywords: digitization, online education, pandemic, teaching activity.

1. coala în pandemie

Societatea actuală, postmodernă, bazată pe cunoaștere și noi tehnologii de comunicare, a impus numeroase provocări, schimbări, evoluții și redimensionări la nivelul colii. Dezvoltarea ofertei digitale de informații influențează coala ca „instituție de control al raportului fa de cunoaștere” și vulnerabilizează „legitimitatea autorității” acesteia (Moeglin, apud Păun, 2017, p. 139). Așa cum sublinia H. Gardner (2014), de multe ori, informațiile disponibile în lumea digitală sunt simple zvonuri lansate la întâmplare, păsări personale confundate cu raționamente științifice.

În contextul pandemiei Covid-19, coala a fost condiționată să funcționeze într-un mediu digitalizat, ceea ce a determinat experiențe psiho-educative și sociale dintre cele mai neașteptate la nivelul decidenților educaționali, dar și la nivelul beneficiarilor. Măsurile complet noi au găsit nepregătiți atât elevii, cât și profesorii și părinții. Ceea ce ieri era de neconceput, astăzi are caracter imperativ. În trecutul foarte recent, politica oficială era tocmai aceea de a limita accesul prelungit al copiilor în fața televizoarelor, telefoanelor sau computerelor. Irascibilitatea, apatia, starea de stres accentuată, suprainformarea, monotonia, oboseala, lipsa somnului erau doar câteva dintre efectele expunerii digitale asupra cărora se atrăgea atenția în mod repetat.

Pe de altă parte, dezbaterile privind digitalizarea educației în situații de criză au fost accentuate de problemele majore cu care se confruntă structural sistemul educațional din România. În multe unități școlare, mai ales din mediul rural, digitalizarea rămâne un deziderat greu de atins. Așa cum a recunoscut recent ME, peste 250.000 de elevi nu au astăzi acces la infrastructura necesară pentru educație în timpul pandemiei. Astfel, formări proactive de echilibrare a situației educației în timpul pandemiei *discriminează*, în loc să fie o soluție integratoare.

Specialiștii din domeniul educației au fost încurajați să identifice scenariile cele mai potrivite pentru specificul colii și contextul local, astfel încât formarea și dezvoltarea competențelor elevilor să fie continue atât în acord cu programele școlare specifice, cât și cu noile modalități de organizare a procesului de predare-învățare-evaluare. Învățarea continuă, în lipsa cursurilor desfășurate în coală, presupune utilizarea mijloacelor educaționale digitale

i de comunicare: platforme digitale educa ionale destinate cre rii i partaj rii resurselor educa ionale; aplica ii destinate comunic rii on-line specifice dispozitivelor mobile (telefon, tablet , laptop); resurse informa ionale digitale: lec ie, test, podcast, imagini, modele ce pot fi folosite în procesul educa ional i sunt disponibile pe platforme digitale educa ionale.

Pentru a sus ine activit ile didactice la nivel na ional în vreme de pandemie, profesorii i elevii au utilizat diferite mijloace specifice: platforme specializate de e-learning – Moodle, Google classroom, Edmodo, Easyclass, Adservio; aplica ii pentru comunicare sincron în grup prin apeluri video/videoconferin e precum Webex, Zoom, Meet, Teams, Skype. La acestea, se adaug instrumente i aplica ii online pentru activit i de înv are (ex.: Kahoot, Padlet, Bubbl.us, Dotstorming, Wordwall), precum i platforma eTwinning pentru proiecte colaborative complexe.

Pe fundalul pandemiei de coronavirus, profesorii din România au fost provoca i s se adapteze rapid i s transmit un mesaj important elevilor: „în v area continu dincolo de coal ... cu instrumente online accesibile tuturor i mult determinare, putem face progrese împreun i, mai mult decât oricând, putem încuraja elevii s înve e i s lucreze independent”¹.

Dincolo de anumite dificult i tehnice, mai ales platformele digitale au facilitat rela ia pedagogic profesor-elevi, consilierea i asisten a psiho-pedagogic a acestora, consultan a p rin ilor. De exemplu, *forumul de discu ii*, ca instrument asincron de comunicare deschis , ofer p rin ilor i profesorilor posibilitatea comunic rii, a transiterii informa iilor, a întreb rilor i r spunsurilor. Programul *Tele coala* este, de asemenea, o solu ie eficient , focalizat pe nevoile elevilor din clasele terminale ale gimnaziului i liceului. Acesta asigur experien e de înv are accesibile chiar i celor f r acces la internet. *Transmisia online în direct* (live streaming) reprezint un instrument asincron de prezentare a unui con inut informativ, în format audio i video, îns este necesar existen a unor echipamente profesionale de înregistrare. *eTwinning* este un instrument în mediul digital care sus ine interac iunea în cadrul diferitelor proiecte i parteneriate între coli, faciliteaz accesul profesorilor i elevilor la mediul digital de colaborare i schimb de experien e.

Totu i, comunicarea pedagogic a fost frecvent perceput ca fiind „artificial”, pe de o parte din cauza imposibilit ii ob inerii unui feedback comunicational real, iar pe de alt parte din cauza contextului incomod al plas rii în spa iul virtual” (Botnariuc et al., 2020, p. 10).

2. Înv mânt online la coala Gimnazial nr. 1 din Valu lui Traian, jude ul Constan a

Studiul de fa prezint un model de desf urare a înv mântului online într-o coal din mediul rural: coala Gimnazial nr. 1 din Valu lui Traian, jude ul Constan a. De asemenea, prin intermediul anchetei pe baz de interviu, dorim s ar t m beneficiile înv mântului online, dar i limitele acestuia, determinate, mai ales, de absen a colabor rii i comunic rii directe dintre profesori, elevi i p rin i într-un spa iu adecvat procesului educa ional: coala i clasa de elevi.

De i coala Gimnazial nr. 1, Valu lui Traian, face parte din mediul rural, activitatea de predare-înv are-evaluare în perioada st rii de urgen i a st rii de alert în contextul pandemiei Covid-19 s-a desf urat la parametri normali. Astfel, înc din luna februarie a anului colar 2019-2020, reprezentan ii Platformei Adservio au venit cu o propunere de implementare a catalogului electronic în unitatea colar , eviden iind avantajele utiliz rii acestuia pentru stabilirea facil a comunic rii cu p rin ii elevilor referitoare la situa ia colar a fiec ruia. Platforma Adservio nu a prezentat doar această noutate, ci i lec ii interactive, reprezentând în acest mod un real sprijin pentru cadre didactice, elevi i p rin i în starea de urgen (din data de 11 martie).

În perioada martie-august 2020, Digital Nation a organizat mai multe serii de cursuri de formare, participan ii fiind cadre didactice pentru „Profesor în online”. S-au înscris 35.300 participan i, dintre care 25.800 au urmat cursul i 15.500 care au absolvit cu succes, ob inând certificat. S-au oferit exemple de bune practici în activitatea online. Anterior utiliz rii acestei platforme, profesorii din înv mântul primar i gimnazial au realizat numeroase demersuri de introducere a TIC în activit ile didactice, au accesat grupurile de suport colegial (ex.: grupuri ale profesorilor de pe Facebook) i pagina de sugestii deschis de Ministerul Educa iei pe www.digital.educared.ro.

În coala Gimnazial nr. 1, Valu lui Traian, activitatea didactică s-a desfășurat conform orarului stabilit în cadrul Consiliului profesoral și validat în Consiliul de administrație la începutul anului școlar (durata lecției de 40 minute, pauză de 10 minute). Deși în perioada 14 septembrie – 9 noiembrie elevii au fost prezenți fizic la coală conform scenariului galben (sistem hibrid), orarul fiecărei clase a rămas același și după 9 noiembrie, în sistem online.

Cadrele didactice au realizat următoarele activități: au colectat informațiile necesare accesului și participării elevilor la activitatea didactică desfășurată online; au proiectat activitatea suport pentru învățarea online din perspectiva principiilor didactice și a celor privind învățarea online; au desfășurat activități didactice în sistem online, asumându-și responsabilitatea asigurării calității actului educațional; au elaborat, adaptat, selectat resurse educaționale deschise, sesiuni de învățare pe platforme educaționale, aplicații; au elaborat instrumente de evaluare aplicabile online, pentru înregistrarea progresului elevilor etc.

Iată câteva exemple:

CLASA I D

Disciplină : AVAP Arte vizuale și abilități practice

Subiect: *Modelaj (plastilină)*

În lecția de AVAP, s-a inițiat o discuție însoțită de imagini dintr-o prezentare de film despre cei mai cunoscuți români care ne duc renumele peste hotare. Ne-am oprit asupra activității marelui sculptor Constantin BRÂNCUȘ cu prezentarea operelor de artă reprezentative (sursă Twinkl <https://www.twinkl.ro/resource/ro2-cd-37-coloana-infinitului-cartonaie-informative>). Sarcina de lucru prezentată elevilor a fost aceea de a realiza reproduceri în miniatură prin modelajul plastilinei ale celor mai cunoscute lucrări („Poarta surutului”, „Masa tăcerii”, „Coloana infinitului”).

CLASA a II-a D

Disciplină : DP Dezvoltare personală

Subiect: *11.01.2021 - Ziua cuvântului „MUL UMESC!”*

La inițierea lecției interactive pe platforma Adservio, fiecare elev avea pregătit mesajul de mulțumire scris pe o coală colorată A4, „Mulțumesc, doamna!”. După prezentarea unui joc-aplicație Wordwall - „Cuvinte magice” - am inițiat discuții interactive cu răspunsuri la întrebările: „Ce înseamnă

cuvântul?”, „Când îl utilizăm?”, „Cui adresăm acest cuvânt?”, „Cum mulțumim în diverse limbi?” - prezentare film tematic.

CLASA a IV-a B

Disciplină : Geografie

Subiect: *Forme de relief*

1. Captarea atenției: prezentare film tematic „Legenda apariției formelor de relief” (<https://www.youtube.com/watch?v=vEZaSNana7A>).
2. Prezentarea unui film despre formele de relief - reprezentarea pe hartă, culori utilizate, citirea legendei unei hărți.
3. Pentru fixarea noilor cunoștințe, fiecare elev a realizat forme de relief din plastilină, utilizând culorile convenționale ale acestora.
4. Pentru observarea formelor de relief în format 3D, s-a utilizat aplicația Google Maps, ocazie cu care elevii au „vizitat” diverse atracții ale României: Vf. Omu (Carpații Meridionali), Vf. Ceahlău (Carpații Orientali), Depresiunea Transilvaniei etc.
5. Temă de lucru: Joc „Forme de relief”.

Elevii școlii Gimnaziale nr. 1, Valu lui Traian, au avut acces gratuit la portalurile, platforma de învățare Adservio, atât pentru activitatea didactică sincron cât și pentru catalogul electronic și alte resurse de învățare digitale; au avut obligația de a participa la activitățile de învățare stabilite de către cadrele didactice și conducerea unității de învățământ, conform programului stabilit și comunicat; au rezolvat și transmis sarcinile de lucru până la termenul și în condițiile stabilite de către cadrele didactice în vederea valorificării activității desfășurate pe parcursul perioadei de suspendare a cursurilor; au oferit feedback asupra activităților de învățare organizate online în scopul îmbunătățirii calității acestora.

De asemenea, părinții elevilor școlii Gimnaziale nr. 1, Valu lui Traian, au avut obligația de a asigura participarea copiilor la activitățile suport pentru învățarea online organizată de către unitatea de învățământ și de a oferi feedback pentru activitățile didactice derulate astfel.

3. Beneficii și limite ale învățământului online

În vederea unei analize obiective a beneficiilor și limitelor învățământului

online am desfășurat o anchetă pe bază de interviu online în școala Gimnazială nr. 1, Valul lui Traian, județul Constanța. Lotul de subiecți a fost reprezentat de un număr de 37 de profesori, dintr-un total de 49, dintre care 14 - profesori învățământ primar, 8 - profesori de Educație fizică, Limbă Engleză, Religie care predau în învățământul primar, 15 profesori clasele V-VIII. Vârsta acestora este între 21 și 68 de ani. Distribuția lor după grade didactice este următoarea: debutanți (2), definitivat (10), gradul didactic II (5) și, cele mai multe, gradul didactic I (20).

Răspunsurile cadrelor didactice se remarcă prin sinceritate și obiectivitate. Realizând o selecție a celor mai importante întrebări adresate profesorilor pe platforma Cisco Webex Meetings, redăm mai jos răspunsurile structurate ale acestora.

La întrebarea: „Ce aplicații ați folosit pentru activitățile de învățare online?”, toți profesorii au precizat că au utilizat platforma Adservio, dar și alte modalități de comunicare online, precum WhatsApp și Zoom.

La întrebarea: „În ce măsură apreciați că v-ați adaptat condițiilor de predare online în această unitate școlară?”, 86,5% au răspuns „în mare măsură” și 13,5% „în mică măsură”.

La întrebarea: „Ce activități extrașcolare ați realizat în format online, în cadrul parteneriatului școală-familie sau în alte tipuri de proiecte?”, au fost înregistrate următoarele răspunsuri: serbare virtuală – „Magia Crăciunului”; proiecte ecologice – „Fără pandemie, fără poluare!”, „Cum ne debarasăm responsabil de mizeriile folosite?”; concursuri: „Curcubeul sântii”; întâlniri cu părinții, colegii; activități de educație pentru sănătate, în colaborare cu DSPJ Constanța; „Biblioteca online”; „Nu am realizat”.

La întrebarea: „Care sunt dificultățile cu care vă confrunțați în realizarea activităților de predare-învățare online?”, răspunsurile profesorilor au vizat următoarele aspecte: probleme tehnice, conectare greoaie la internet, lipsa dispozitivelor și a internetului la unii elevi, feedback întârziat acordat elevilor, motivările scăzute pentru învățare, dezinteres din partea unor elevi, probleme de concentrare a atenției ale elevilor, de captare a atenției acestora, timp limitat pentru desfășurarea activităților didactice, probleme de comunicare

didactic, posibilitatea scutur de abordare a unor sarcini de învățare în echipă, lipsa de susținere din partea părinților pentru activitatea didactică online, experiența redusă a elevilor de utilizare a dispozitivelor TIC, imobilizarea elevilor pe termen lung în fața ecranelor, lipsa unui control permanent asupra activității elevilor, dificultatea de a realiza online activitățile didactice la disciplina *Educație fizică* etc. Din fericire, au fost și profesori care au afirmat că nu au întâmpinat dificultăți în realizarea activităților de predare-învățare online.

La întrebarea „Considerați că, după reîntoarcerea la școală, ar fi util ca învățarea online să rămână posibil în anumite situații?”, aproape toți au răspuns afirmativ.

Analiza răspunsurilor cadrelor didactice confirmă existența unor beneficii ale învățământului online – tehnologia digitală a facilitat în bună măsură continuarea activităților didactice în pandemie, elevii nu pierd informația în momentul lor oportun de dezvoltare, cei care locuiesc la distanță mare de școală economisesc resurse financiare și de timp –, dar și prezența anumitor limite, determinate, mai ales, de probleme tehnice ale utilizării platformelor digitale – acces limitat la Internet, lipsa instrumentelor pentru gestionarea clasei, pentru feedback și evaluare, probleme de comunicare pedagogică eficientă cu elevii și părinții, care, nu de puține ori, s-au opus participării copiilor la activitățile didactice desfășurate online –. De asemenea, „o parte din activitatea didactică uzuală (față în față) nu se poate realiza online/la distanță, având astfel un impact negativ asupra învățării temeinice” (Botnariuc et al., 2020, p. 9). Mai simplu spus, „elevul are acces la informația digitală, dar nu are o obișnuință de a învăța în acest sens”, numeroase alte studii arată că „obișnuința elevilor de a utiliza device-urile este în direcția programelor de socializare, muzică și entertainment” (Idem, p. 38). În aceeași măsură, au fost întâmpinate dificultăți privind managementul clasei de elevi, al timpului didactic și extradidactic, utilizarea materialelor didactice în timp real, organizarea conținutului, abordarea metodelor moderne de învățământ, coroborate cu deficiențe înregistrate la nivelul softului educațional pentru diferitele discipline de învățământ. În ceea ce privește educația nonformală, constatăm că, în noile condiții impuse de pandemie, activitățile extrașcolare s-au restrâns semnificativ.

Totu i, „a fi profesor în pandemie” a reprezentat o mare provocare pentru numeroase cadre didactice. Școala online a reușit să unească în împreună profesori, elevi și părinți. Pe de o parte, predarea prin utilizarea tehnologiei, pe de altă parte, menținerea rolului de educator, de model, cu rol esențial în promovarea și transmiterea valorilor autentice, în susținerea educației de calitate, în transmiterea cunoașterii obiective, dar și a emoțiilor pozitive, în identificarea celor mai bune soluții la probleme de organizare și management al clasei de elevi. Profesorii au fost chemați să facă față provocării de a predă online cu instrumente IT care până acum erau relativ noi pentru mulți dintre ei. Cei mai mulți au fost nevoiți să achiziționeze computere performante și au învățat, în scurt timp, să gestioneze diferitele programe, să acceseze platformele educaționale, să și adapteze materia la cerințele impuse, să creeze (alte) materiale de lucru, străduindu-se, de cele mai multe ori, reușind cu succes, să motiveze și să susțină activitatea de învățare a elevilor. Din fața monitorului, profesorul și-a continuat vocația.

Mul umiri

Mul umim conducerii Școlii Gimnaziale nr. 1, Valul lui Traian, Constanța, și tuturor cadrelor didactice care au avut bun voința de a participa la studiul întreprins.

NOTE

¹ <https://www.aspireteachers.ro/noutati/2020/3/15/cum-mutam-scoala-online>

Referințe

- Botnariuc, P., Cucoș, C., Glava, C., Iancu, D. E., Istrate, O., Labăr, A. V., Pânișoară, I. O., Tefteneșcu, D., & Velea, S. (2020). *Școala online. Elemente pentru inovarea educației. Raport de cercetare evaluativ*. Editura Universității din București.
- Gardner, H. (2014). *Minți conducătoare. Istorii de viață ale liderilor mondiali*. Editura Trei.
- Păun, E. (2017). *Pedagogie. Provocări și dileme privind școala și profesia didactică*. Editura Polirom.

The online version of this article can be found at:
<http://revped.ise.ro/category/2021-en/>

This work is licensed under the Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International License.

*To view a copy of this license, visit
<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>
 or send a letter to Creative Commons,
 PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.*

Versiunea online a acestui articol poate fi găsită la:
<http://revped.ise.ro/category/2021-ro/>

Această lucrare este licențiată sub Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International License.

*Pentru a vedea o copie a acestei licențe, vizitați
<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>
 sau trimiteți o scrisoare către Creative Commons,
 PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, SUA.*